

Vše začalo docela nevině. Kolem polem kráčí venkovský kazatel jménem Ježíš se skupinkou věrných posluchačů. Možná se jen procházeli, možná mířili do shromáždění na bohoslužby. Byl sváteční den, byla sobota.

Milé sestry a milí bratři, začátek vypadá poklidně. Až idylicky. Možná se nám v paměti vynořují vzpomínky, jak jsme kdysi v létě přede žněmi my sami trhali klasy a křoupali vyzrálá zrna. Nikdo nikoho nikam nehonil a svět se zdál být krásný a pokojný. Avšak Ježíše vyruší námitka. **„Jak to, že tví učedníci dělají v sobotu, co se nesmí?“** (24) Nevadí, že

poutníci jedí z cizího. Dokud si neplní kapsy, mohou jíst, co hrdlo ráčí. Pro trochu obilí se svět nezboří. Vždyť už před dávnými lety Mojžíš do zákona napsal, ať se nikomu nezazlívá, když si cestou vezme z pole či ze sadu pár soust k občerstvení. Kámen úrazu leží jinde. Kamenem úrazu je sobota. Zbožní židé nelibě sledují chování Ježíšovy družiny. Je přeci svátek, sobota a oni vyvíjejí činnost, oni si získávají pokrm, oni svým způsobem pracují! To se nesmí!

Sobota – den sváteční. Pomni, abys jej světil, praví čtvrté přikázání. „Člověče, starej se, aby sedmý den byl pro tebe dnem klidu a odpočinku. Odlož vše-chnu námahu, všechno své úsilí, odlož všechny své plány a věnuj se nicnedělání. Také si konečně udělej čas na Boha. Soustřed' se na jeho přikázání, soustřed' se na jeho sliby. To není ztracený čas, naopak to je čas získaný, vzácný, jedinečný – čas posvěcený.“ Šabat, šábes. Pro tehdejší židy snad ještě více než pro dnešní byla sobota velkým svátkem. Kousek ráje uprostřed běžných dnů, kapka pokoje v moři starostí. A tak si svůj svátek bedlivě střeží, aby o něho nepřišli. Hlídají, aby každý žid dodržel a každá židovka aby dodržela předpis o sobotním klidu. Aby si svorně vychutnali chvíle, které Bůh dal lidem, aby obrátili svou pozornost od všeho, co je

zaměstnává, a přivrátili ji ke Stvořiteli. V očích náročných pozorovatelů Ježíšovi učedníci nutně vyvolají pohoršení. Dělají, co se nepatří. Zásady a pravidla hovoří jasně – v sobotu nedělat nic, co zavání prací. A pozor: Tenhle důraz si přísní farizeové nevycucali z prstu. Mají dobré důvody v bibli.

Ježíš a učedníci jsou přistiženi u obilného pole, kterak pojídají právě vymnutá zrnka. Z pohledu okolí porušili sobotní pracovní klid. Přiberme v potaz ještě další skutečnost. Celá příhoda se odehrává poměrně daleko od Jeruzaléma na hranicích židovského osídlení. Galilea, krajina Ježíšova mládí a Ježíšových kazatelských začátků, byla oblastí národnostně smíšenou. A když národnostně, tak i nábožensky. Vedle židů, hlásících se výhradně k jedinému Bohu Hospodinu, v Galileji přebývaly i skupiny, uctívající všelijaká podezřelá božstva. Evangelista Matouš pro onu oblast používá označení Galilea pohanů. Současní odborníci odhadují, že na čtyři rodiny pohanské připadala jedna rodina židovská. Jen 20 % lidí věřících v Boha. (Pomalu jako křesťanů v České republice.) A to je na pováženou. Nemůžeme se divit obavám, které přerostly ve výtku na Ježíšovu adresu.

že tví

dníci

dělají v sobotu, co se nesmí?“

Zde už nejde jen o Boží přikázání. Možná se za tou otázkou skrývá strach o budoucnost víry, strach o vlastní děti. Snad všichni dotazující se farizeové byli otcové. Zodpovědní otcové, kteří nechtějí ztratit děti v okolním bezvěreckém světě, ve světě bez pevných zásad. Touží, aby synové a dcery převzali, co je jejich rodičům tolik vzácné: víru v Boha, víru i s přikázáními, i se sobotou.

„Jak to,

uče

Právem jsou věřící z Galileje citliví na jakékoliv vybočení z osvědčené tradice. Zneklidněně se ptají, co se děje. Ježíš s učedníky je znejišťuje. Ježíš se jeví jako podezřelý volnomyšlenkář, jako liberál. Coby náboženský učitel dává špatný příklad a ohrožuje mravní vývoj mládeže. Vždyť si v sobotu dovolil obstarat si potravu na poli. Narušuje, nebo snad přímo opouští víru předků? **„*Jak to, že tví učedníci dělají v sobotu, co se nesmí?*“**

My se tady v tom duchovním marasmu snažíme odolat pohanským lákadlům a zachovat si pravou víru, a ty, Nazaretský Ježíši, podkopáváš naše úsilí. Místo abys dbal na dodržování soboty, klidně povolíš svým žákům zpracovávat klasy. Dnes rozmělníš sobotu, zítra nahlodáš bibli a nakonec zpochybníš svatý chrám i se samotným Bohem. Takové věci u nás nepotřebujeme!“

Výtka je vyslovena a Pán Ježíš na ni zareaguje. Bez hořkosti, bez uražení. Kristus neshodí ochránce soboty. Nesetře je povýšeným odseknutím: „O tom já se s vámi bavit nebudu.“ Naopak. Ježíš rozvine načatý rozhovor. Vstoupí do poctivé diskuse. Do diskuse, jakou křesťané po dlouhá staletí (obzvláště se židy) vůbec neuměli vést. Diskuse nad biblí a jejími nároky. Kristus zná Písmo svaté a odvolává se na něj. Ano, jistě, v Mojžíšově zákoně se píše o přísném svěcení soboty, ale dál nalezneme i jiné, odlišné příběhy, kdy to se sobotou a s úctou k posvátnému není zas až tak jednoznačné. **„*Nikdy jste nečetli, co udělal David, když měl hlad a neměl co jíst, on i ti, kdo byli s ním? Jak za velekněze Abiataru vešel do domu Božího a jedl posvátné chleby, které nesmí jíst nikdo kromě kněží, a jak dal i těm, kdo ho doprovázeli.*“**

Na jedné straně předpis, zvyk či tradice a na druhé straně člověk, který potřebuje pomoc. Kdo má přednost? Hladový David nebo snad chleby, které nesmí vzít do úst? No samozřejmě, že přednost má člověk.

Pravidla a zákony nemají člověku ubližovat, ale pomáhat. Nemají život

ničit, nýbrž chránit a rozvíjet. Předpisy občas musejí ustoupit, přísní pozorovatelé se občas mají nechat obměkčit a slevit ze svých požadavků. Ústupnost není nic proti Bohu, bible s touhle variantou počítá, ukazuje na Davidově příkladě Ježíš farizeům. A vše shrnuje do výstižného ponaučení:

„Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.“
(27)

Slavná věta nejen o sobotě. Lze ji rozšířit. Člověk nebyl stvořen pro nic stvořeného, člověk byl stvořen pro Boha. Jenom Bůh má nárok na můj a na váš život, všechno ostatní nám pouze pomáhá žít. Veliká je důstojnost člověka, žádná věc ji nepředčí. *Tys připravil mu téměř božský díl.* **Jen**

maličko jsi ho omezil, že není roven Bohu,
zpívali jsme na úvod v 8. žalmu,
svěřuješ mu vládu nad dílem svých rukou, všechno pod nohy mu kladeš.

(Ž 8,6.7)

Nádherně tato píseň souzní s mistrovým výrokem:

Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.

Sestry a bratři, Ježíš nemluví jenom o sobotě, nemluví jenom o navoženství a jeho předpisech. Kristus hovoří o všem, co si člověka jakkoliv nárokuje. Pán ukazuje správné pořadí. Žádná věc není tak důležitá, aby byla důležitější než člověk. Aby před ní lidství muselo srazit podpatky, postavit se do pozoru a vzdát patřičnou úctu. Ne. Svou důstojnost a slávu dostáváme od Boha, nikoliv z toho, kolik předpisů splníme, kolika představám vyhovíme, kolik úspěchů získáme.

Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.

I v současnosti, kdy se málokdo důsledně zajímá o náboženské předpisy, lze Ježíšovu radu uplatnit. Pouze nároky se změnily.

Posvátné předpisy nahradily různé novodobé lidské představy: nároky šéfů, co kdo musí udělat, tlak reklamy, že to či ono opravdu musíme mít, představy o úspěšnosti, o kariéře vlastních dětí, o společenském postavení atd. Běda, když se něco nenaplní a člověk se ocitne mimo požadavky doby. Stává se z něj zaostalec, podivín, socka. Je nepříjemné cítit, že hlavní proud dění protéká jinudy.

Křesťané si ale budou vědět rady. ***Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.***

Naučme se tuto Ježíšovu moudrost obměňovat. Práce a úspěch jsou učiněny pro člověka, a ne člověk pro pracovní úspěch. Peníze a zboží jsou učiněny pro člověka, a ne obráceně. Nároční rodiče by si měli uvědomit, že děti nebyly vytvořeny pro školu, ale škola a vzdělání byly vytvořeny pro děti. Dosadte si každý, co vás trápí: jídlo, televize, domy, manželství, politika. Vše je zde pouze kvůli nám, nám ku pomoci. Ani jedno si nezaslouží, abychom tomu otročili nebo podlehli. Náš život má větší cenu. Proto uvedu ještě jednu obměnu.

Hrob je učiněn pro člověka, a ne člověk pro hrob.

Hřbitov nám má posloužit, abychom se na něm dočkali vzkříšení, nikoliv abychom tam zůstali trčet na věky.

Evangelium neprozrazuje, co následovalo po Ježíšově odpovědi. Možná se nad ní farizeové zamysleli. Přemýšlejme také my. Přiučme se u zodpovědných židů, že je dobré vztyčit

prst na obranu tradičních hodnot, aby nebyly jen tak beze slova rozvraceny. Přiučme se také u Krista necenit si žádnou hodnotu výše nežli člověka. Lidé jsou víc než pravidla. To není znevažování ani bezbřehý liberalismus, jehož je všude kolem plno. Jako křesťané posuzujeme každý nárok podle Krista.

Nejsme nezávislí ve svém rozhodování, nýbrž jsme závislí na Spasiteli. On dává věcem řád. ***Syn člověka je pánem i nad sobotou.*** (28) Ježíš

je měřítkem.

Každou tradici, všechny předpisy a přikázání, každý lidský nárok i moderní trend musí ustoupit před Kristovým požadavkem na lásku k bližnímu. Amen.

Genesis 1,26-31 *626; 213,1-4; 500;*

Napsal uživatel Jiří Tengler

Úterý, 06 Listopad 2007 19:32 - Aktualizováno Čtvrtek, 17 Leden 2008 22:30

555

□ □ □ □ □ □ □ □ □ 1.K

orinským 8,5-9

Kázání na 20. neděli po Trojici □ 21. října 2007.